

Europe Direct

Informācijas centrs Austrumlatgalē

Ziņu lapa
2013/Nr.1

Kas?

Kā?

Izmanto savas iespējas!

Europe Direct informācijas centra Austrumlatgalē darbību finansē Eiropas Komisija un Krāslavas, Preiļu un Rēzeknes novada pašvaldības

Co-funded by
the European Union

Jūs jautājat Mēs atbildam

Visbiežāk uzdotie jautājumi...

Jūs jautājat

Vai Europe Direct informācijas centrā var iegūt informāciju par projektu finansēšanas iespējām?

Mēs atbildam

Jā, mēs varam sniegt informāciju par Eiropas Savienības fondu finansējuma piesaistišanu dažādiem projektiem (piem., izglītības, sociālajā, uzņēmējdarbības un citās jomās).

Jūs jautājat

Kur atrodas Europe Direct informācijas centrs Austrumlatgalē?

Mēs atbildam

- Rēzeknes novada pašvaldības telpās Rēzeknē
- Preiļu Galvenajā bibliotēkā
- Ludzas pilsētas galvenajā bibliotēkā
- Krāslavas novada centrālajā bibliotēkā

Jūs jautājat

Kāds ir Europe Direct informācijas centra darbības mērķis?

Mēs atbildam

Centra darbības mērķis ir ikvienam iedzīvotājam sniegt viegli pieejamu informāciju, palīdzību un atbildes uz dažādiem jautājumiem par Eiropas Savienību, rīkot bezmaksas informatīvus seminārus, kā arī uzklaut iedzīvotāju viedokli par dažādiem Eiropas Savienības jautājumiem un informēt par tiem Eiropas Komisiju.

Jūs jautājat

Vai Europe Direct informācijas centrā var iegūt informāciju par kursiem ārzemēs?

Mēs atbildam

Jā, pie mums var uzzināt par stipendiju, profesionālās pilnveides kursu, studiju un prakšu iespējām ārzemēs.

RA studenti diskutē par Latvijas pievienošanos eirozonai

Nākamā gada 1.janvārī Latvija plānojsi pievienoties vairāk nekā 330 miljonu iedzīvotāju un vairāku miljonu uzņēmēju kopienai, kas jau tagad savā ikdienā kā oficiālo valūtu lieto eiro. Šobrīd Latvijā norisinās plašas diskusijas par eiro ieviešanu un valsts attīstību pēc pievienošanās eirozonai. Arī Rēzeknes Augstskolas 1.kursa ekonomikas un vadības fakultātes studenti piedalījās debatēs par eiro ieviešanas plusiem un mīnusiem.

Jāteic, ja šobrīd norisinātos referendums par eiro ieviešanu, to atbalstītu teju puse no diskusijas dalībniekiem. „Latvijai jāpievienojas eirozonai, jo tas dos lielāku ekonomisko drošību iedzīvotājiem, tāpat ar vienotu valūtu arī uzņēmējiem tiks atvieglota darījumu veikšana eksporta tirgū,” norāda Edvīns Bodžs. Viņam piekrīt arī Banga Pudža: „Vienota valūta atvieglos ceļošanu pa Eiropas Savienības valstīm, jo vairs nebūs jāatstāj daļa no savas naudas valūtas maiņas punktā, arī preču un pakalpojumu izmaksu salīdzināšana dažādās valstīs kļūs vienkāršāka.”

"Nākamā gada 1.janvārī Latvija plānojsi pievienoties vairāk nekā 330 miljonu iedzīvotāju un vairāku miljonu uzņēmēju kopienai, kas jau tagad savā ikdienā kā oficiālo valūtu lieto eiro."

Kā galvenos argumentus pret eiro studenti min inflāciju, preču cenu celšanos valūtas maiņas procesā, kā arī nacionālās identitātes zaudēšanu: „Mūsu valūta ir daļa no mūsu vēstures. Ilgus gadus mēs cīnījāmies par savu valsti un savu valūtu, tad kāpēc tagad labprātīgi to mainīt?” jautā Ruta Ivone. 1.kursa studente Madara Krišāne norāda, ka šobrīd nebūtu īstais laiks pievienoties eirozonai, jo pašā Eiropas Savienībā nevalda politiskā stabilitāte un ekonomiskā augšupeja: „Arī Igaunijā, kur eiro tika ieviests pērn, liela daļa iedzīvotāju nav apmierināti un vēlētos atgriezt kronas.” „Latvijas politiķi uzsver, ka par eiro mēs nobalsojām jau 2003.gadā, pirms iestāšanās Eiropas Savienībā, taču man tobrīd bija vien 10 gadi. Kopš tā laika tūkstošiem Latvijas iedzīvotāju kļuvuši pilngadīgi un līdz ar to balsstiesīgi, tāpēc mums būtu jāatkārto referendums tieši par eiro ieviešanu,” uzsver 1.kursa students Artūrs Voskāns. Viedokļi ir dažādi, tomēr arī studenti norāda, ka svarīgākais ir informācijas daudzveidība un sabiedrības ieinteresētība diskutēt, lai pieņemtu pārdomātu un pareizu lēmumu.

Madara Ļaksa,

Europe Direct informācijas centra Austrumlatgalē vadītājas asistente

Biedrība „Lādiņš” īsteno projektu „Caur tagadni iedējot nākotnē”

Lai piesaistītu līdzekļus projekta „Caur tagadni iedējot nākotnē” realizācijai, 2012. gada oktobrī Rēzeknes novada Feimaņu pagasta biedrība „Lādiņš” iesniedza projekta pieteikumu biedrības „Rēzeknes rajona kopienu partnerība” attīstības stratēģijas rīcībā „Atbalsts sabiedrisko aktivitāšu dažādošanai vietējiem iedzīvotājiem”, kas deva iespēju startēt ES ELFLA atklātā projektu iesniegumu konkursā par iekārtu, tehnikas vai aprīkojuma iegādi un infrastruktūras izveidi sabiedrisko aktivitāšu dažādošanai vietējiem iedzīvotājiem.

Projekta „Caur tagadni iedējot nākotnē” mērķis ir pilnveidot Feimaņu pagasta Kultūras nama jauniešu deju kolektīva „Vīmyns” materiālo bāzi un vizuālo tēlu perspektīvākai darbībai tagadnē un nākotnē. Pēc projektu pieteikumu izvērtēšanas tika saņemta informācija, ka projekts atbalstīts un saņems finansējumu. Projekta realizācijas laikā tiks iegādāti 20 Latgales goda tautas tērpa komplekti. Sieviešu komplekts sastāvēs no Abrenes meiteņu brunča, Viļakas jostas, Abrenes pībura un priekšauta, savukārt vīriešu tautu tērpa komplektā ietilps Abrenes mudurainis, baltas vilnas bikses, baltas vilnas vestes ar austu priekšu, Šķilbēnu josta un zīda kakla lakati.

Februāra beigās SIA „Musturi” pārstāves apmeklēja Feimaņu pagasta KN jauniešu deju kolektīva „Vīmyns” deļotājus, lai noņemtu izmērus un saskaņotu tautas tērpus. Projektu plānots realizēt līdz šī gada 20. decembrim.

Guntis Tjarvja,

biedrības „Lādiņš” valdes priekšsēdētājs un projekta vadītājs

Preiļu novada Pelēču ezerā plāno ielaist lidaku kāpurus un mazuļus

28. februārī Preiļu novada domes deputāti nolēma piedalīties ELFLA un Zivju fonda projektu konkursā ar projekta pieteikumu „Zivju resursu pavairošana un atražošana Pelēču ezerā II”. Projekta ietvaros šajā ezerā, kas ir publisks un vienīgais, kuram šobrīd ir izstrādāti zivsaimnieciskās ekspluatācijas noteikumi, plānots ielaist lidaku kāpurus un mazuļus. Atgādinām, ka aizvadītā gada 14. augustā tajā tika ielaisti 16 000 zandartu mazuļi.

Ja projekts tiks atbalstīts, tad tas būs jāisteno līdz šī gada oktobrim. Projekta kopējās izmaksas ir plānotas Ls 2300, no kurām Ls 2000 ir Zivju fonda finansējums, bet Ls 300 pašvaldības līdzfinansējums.

Jāatzīmē, ka Pelēču ezerā mīt lidakas, asari, raudas, liņi, karūsas, plauži, ķiši, auslejas, plicī, kā arī zandarti. Ezeru ir iecienījuši apkārtnes makšķernieki, tur arī tiek rīkoti makšķerēšanas čempionāti gan vasaras sezonā, gan arī ziemā. Iepriekšējo gadu aukstajās ziemās liels daudzums zivju ir izslāpis, un zivju resursi ir ievērojami samazinājušies, tāpēc steidzami ir nepieciešams pavairot zivju daudzumu un daudzveidību.

Jānis Vaivods,

Preiļu novada domes
lietvedības pārzinis

Ludzā uzsākta arheoloģiskā mantojuma saglabāšanas projekta īstenošana

Ludzas Novadpētniecības muzejs piedalās pārrobežu projekta „Arheoloģija, vara un sabiedrība: sadarbība arheoloģiskā mantojuma saglabāšanai” jeb „AAC” īstenošanā, kas tika uzsākta 2012. gada 1. maijā. Projekta „AAC”

mērķis ir saglabāt kopīgo arheoloģisko mantojumu pārrobežu reģionā. Tas ir

viens no 25 Igaunijas – Latvijas – Krievijas Pārrobežu sadarbības programmas Eiropas kaimiņattiecību un partnerības instrumenta projektiem, kas tika apstiprināts no 226 iesniegtajiem projektiem.

Projekta vadošais partneris ir Tartu Universitāte, un projekta īstenošanā iesaistīti deviņi partneri no Latvijas, Krievijas un Igaunijas. No Latvijas puses projektā iesaistījusies ir Alūksnes novada pašvaldība, Ludzas novada pašvaldība un Latvijas Vēstures institūts.

Projekta ietvaros tiks apzināti un apsekoti dabā ap 800 arheoloģijas pieminekļus trīs valstīs, kā arī sniegta informācija par to atrašanās vietējām pašvaldībām. Tas dos iespēju nākotnē piedāvāt pieminekļu apskati tūristiem, kā arī veikt tālāku šo vietu izpēti. Tiks izveidota kopīga arheoloģijas pieminekļu datu bāze, informācija tiks apkopota kartēs, kurās atzīmētas šo pieminekļu atrašanās vietas. Desmit bojātajos vai apdraudētajos objektos (3 Latvijā, 3 Krievijā un 4 Igaunijā) tiks veikti „glābšanas” izrakumi.

Ludzas novada pašvaldības budžets projekta īstenošanai ir 45 000 eiro. Pašvaldība iesaistījās projektā, jo tā īstenošanas laikā var sasniegt ļoti nopietnu un svarīgu mērķi – veikt izrakumus Ludzas pilskalnā. Par izrakumu mērogu un gaitu tiks lemts tad, kad eksperti un arheologi apsekos Ludzas pilskalnu. Ludzas Novadpētniecības muzejs ir vērsies Valsts pieminekļu aizsardzības inspekcijā, lai saņemtu atļauju izrakumu veikšanai.

Svetlana Rimša,

Ludzas novada pašvaldības sabiedrisko attiecību speciāliste

Izmanto savas iespējas!

ES sāk sabiedrisko apspriešanu par plastmasas atkritumu samazināšanu

Eiropas Komisija uzsākusi sabiedrisko apspriešanu, kā samazināt plastmasas atkritumu ietekmi uz vidi.

Nonākuši vidē, it īpaši jūras vidē, plastmasas atkritumi var saglabāties simtiem gadu. Ik gadu līdz 10 miljoniem tonnu atkritumu, galvenokārt plastmasa, nonāk pasaules okeānos un jūrās, pārvēršot tos par pasaulē lielākajām plastmasas izgāztuvēm.

Mūsu sabiedrībā, kas radusi visu lieko izmest, plastmasa bieži tiek uzskatīta par lētu un vienreizēji lietojamu materiālu, un tās pārstrādes līmenis ir zems. Puse no visiem plastmasas atkritumiem Eiropā nonāk atkritumu poligonā, bet no tā būtu jāizvairās, jo plastmasa var saturēt bīstamas sastāvdaļas un ieglabāšana poligonā var radīt nevēlamu izmeti vidē un koncentrētas piesārņojošas atliekas.

Šomēnes izdota Zaļā grāmata, kuras mērķis ir apkopot faktus un viedokļus, lai novērtētu, kāda ir plastmasas atkritumu ietekme un izstrādātu Eiropas stratēģiju tās mazināšanai. Ieinteresētās puses tiek aicinātas izteikt viedokli par to, vai un kā spēkā esošie tiesību akti būtu jākorrigē, lai risinātu plastmasas atkritumu rašanos un veicinātu plastmasas atkārtotu izmantošanu, pārstrādi un reģenerāciju, nevis ieglabāšanu atkritumu poligonos. Tiek gaidīti arī viedokļi par to, cik efektīvi varētu būt potenciālie otrreizējās pārstrādes mērķi un tādi ekonomiski pasākumi kā atkritumu poligonu aizliegumi, atkritumu poligonu nodokļi un shēmas "maksā, kad izmet". Zaļajā grāmatā ir arī vaicāts, kā uzlabot plastmasas modulāro un ķīmisko uzbūvi, lai uzlabotu pārstrādājāmību, kādā veidā samazināt jūras atkritumus, un vai ir nepieciešams veicināt bioloģiski noārdāmās plastmasas lietošanu.

Apspriešana, kurā iekļauti 26 jautājumi, turpināsies līdz 2013. gada jūnija sākumam. Rezultāti tiks iestrādāti turpmākajā politiskajā rīcībā 2014. gadā.

Sabiedriskās apspriešanas adrese:
http://ec.europa.eu/environment/consultations/plastic_waste_en.htm

Tālsatiksmes autobusu pasažieriem jaunas tiesības

No 1.marta autobusu pasažieri Eiropas Savienībā reisu atcelšanas vai kavēšanās gadījumā var rēķināties ar līdzīgām tiesībām, kādas jau bauda gaisa, dzelzceļa un ūdensceļu transporta pasažieri, jo stājies spēkā regula par autobusu pasažieru tiesībām. Regula nosaka pasažieru pamattiesības, bet autobusu transporta uzņēmumiem un autoostu pārvaldītājiem paredz vairākus pienākumus, kas saistīti ar atbildību pret pasažieriem. Jāatzīmē, ka Eiropas Savienībā katru gadu ar autobusu pārvietojas aptuveni 70 miljoni pasažieru.

Jaunās tiesības ietver šādus aspektus:

- aizliegums diskriminēt pēc tautības, nosakot atšķirīgus tarifus vai citus atšķirīgus līguma nosacījumus;
- aizliegums diskriminēt personas ar invaliditāti un personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām. Konkrētāk, gan autoostās, gan autobusos šīm personām ir jāsniedz bezmaksas palīdzība;
- biļetes pilnas cenas atlīdzināšana vai maršruta maiņas piedāvāšana, ja rezervēto vietu skaits pārsniedz pieejamo vietu skaitu, brauciens tiek atcelts vai sākas vairāk nekā 2 stundas vēlāk par paredzēto atiešanas laiku (šis noteikums attiecas tikai uz braucieniem, kuru attālums pārsniedz 250 km);
- pietiekama palīdzība (uzkodas, maltītes, atspirdzinājumi un vajadzības gadījumā arī izmitināšana), ja brauciens tiek atcelts vai kavējas vairāk par 90 minūtēm gadījumos, kad brauciena ilgums pārsniedz 3 stundas (šis noteikums attiecas tikai uz braucieniem, kuru attālums pārsniedz 250 km);
- kompensācija nāves, miesas bojājumu un bagāžas nozaušanās vai bojājumu gadījumā, ja iemesls ir ceļu satiksmes negadījums;
- autobusu transporta uzņēmumu izveidots sūdzību izskatīšanas mehānisms, kas ir pieejams visiem pasažieriem;
- neatkarīgas struktūras izveide katrā ES dalībvalstī, kurai ir pilnvaras nodrošināt regulas piemērošanu un attiecīgā gadījumā uzlikt sodu.

Lai uzzinātu vairāk, apmeklējiet tīmekļa vietni „Zini savas tiesības”:

<http://ec.europa.eu/transport/passenger-ights/lv/index.html>

Vienošanās par ES budžetu palielina Eiropas ekonomiskās telpas stabilitāti

Februāra sākumā notika Eiropadomes sanāksme, kas iezīmēja jaunu pieeju dalībvalstu lideru redzējumā par ES budžetu. Pirmo reizi tika panākta vienošanās par budžeta izdevumu samazināšanu saistībā 3,3% apmērā salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu 2007.-2013.gadam. Apstiprinātais ES daudzgadu budžeta kopējums veido 960 miljardus eiro saistībā (1% no ES nacionālā kopienākuma (NKI) un 908 miljardus eiro maksājumos (0,95% no ES NKI). Tāpat ārpus budžeta instrumentu (tādu kā Eiropas Solidaritātes fonds, Fleksibilitātes instruments, Eiropas Globalizācijas fonds) kopējais finansējums veido 37 miljardus eiro.

„Ņemot vērā ekonomikas problēmas ES, kā arī Latvijas pieredzi finanšu krīzes pārvarēšanā, izdevumu samazināšanas politika un fiskālā disciplīna ir nepieciešama visām Eiropas Savienības dalībvalstīm. Briselē panāktā vienošanās par kopējo budžetu ir būtiska, jo palielina Eiropas ekonomiskās telpas prognozējamību un stabilitāti ilgtermiņā,” skaidro finanšu ministrs Andris Vilks.

" Izdevumu samazināšanas politika un fiskālā disciplīna ir nepieciešama visām Eiropas Savienības dalībvalstīm."
Andris Vilks

ES dalībvalstu lideru sarunu rezultāti ir jāvērtē salīdzinājumā ar Eiropas Komisijas (EK) iesniegto ES budžeta projektu. Kopumā rezultāti Latvijai ir labvēlīgi, jo abās prioritātēs ir sasniegts pozīciju uzlabojums, neskatoties uz ES budžeta kopējuma samazinājumu par 7,1% salīdzinājumā ar EK sākotnēji piedāvāto.

Kohēzijas politikas finansējums ir palielināts par 148 miljoniem eiro un finansējums lauksaimnieku tiešmaksājumiem par 259 miljoniem eiro, savukārt Latvijas iemaksas kopējā budžetā samazinās par 233 miljoniem eiro. Būtiski, ka Eiropadomes rezultātā Latvijai tika nodrošināta ceturta labākā neto bilance, savukārt atbalsta intensitāte uz vienu iedzīvotāju ir trešā augstākā starp visām ES dalībvalstīm.

Runājot par pozitīvu Eiropadomes iznākumu Kohēzijas politikai, jāatzīmē divi Latvijai svarīgi elementi – ES fondu līdzfinansējuma likmes saglabāšana 85% apmērā un iespēja no ES fondiem finansēt arī projektu pievienotās vērtības nodokļa (PVN) izmaksas, kur, pamatojoties uz nacionālo likumdošanu, PVN ir uzskatāms par neatgūstamu. Šie būtiskie elementi ļaus atslogot valsts, pašvaldību un citu projektu īstenotāju budžetus.

Tāpat ar vienošanos ir iezīmēts redzējums tālākiem prioritāšu virzieniem, primāri risinot nodarbinātības un konkurētspējas veicināšanu. Panāktā vienošanās ļauj, it īpaši jaunajām dalībvalstīm, tai skatā Latvijai, aktīvi uzsākt darbu pie savu investīciju un attīstības programmu sagatavošanas un ieviešanas, tādējādi nodrošinot izaugsmi ilgtermiņā.

Tas ir svarīgi Latvijai, jo kā atvērta un uz eksportu orientēta ekonomikai notiekošais Eiropas ekonomiskajā telpā ir būtisks.

Uzziņai

Europe Direct ir visu Eiropas Savienību aptverošs tīkls, kas ļauj iedzīvotājiem saņemt nepieciešamo informāciju un sazināties ar Eiropas Komisiju savas dzīvesvietas tuvumā. Latvijā ir **deviņi** Europe Direct informācijas centri, tostarp arī Austrumlatgalē.

Europe Direct informācijas centrs Austrumlatgalē (EDIC Austrumlatgalē) dibināts 2013.gadā, un tā mērķis ir veicināt Eiropas Savienības informācijas pieejamību un pilsoņu viedokļu apmaiņu par visām ES darbības jomām, īpaši par tām, kas ietekmē cilvēku ikdienas dzīvi. EDIC Austrumlatgalē tīkls aptver četrus novadus: Rēzeknes, Preiļu, Krāslavas un Ludzas.

Ideju Banka

Izmanto savas iespējas!

Izglītības darbinieki var plānot savu **profesionālo pilnveidi ārzemēs** laika periodā no 2013.gada 1.septembra līdz 31.decembrim un izdevumu segšanai izmantot Mūžizglītības programmas „Comenius” finansējumu. Papildu informācija un konsultācijas EDIC Austrumlatgalē vai pie **Janas Meržvinskas**, tālrunis: 67359078, e-pasts: jana.merzvinaska@viaa.gov.lv

Darba un sadarbības piedāvājumi jebkura vecuma un profesijas pārstāvjiem, kas gribētu pastrādāt ārzemju organizāciju vadītajos projektos, atrodami Valsts izglītības attīstības aģentūras mājas lapā:
http://www.apa.lv/lat/muzizglitibas_programma/grundtvig/sadarbiba_s_piedavajumi/

Jaunieši, jaunatnes darbinieki un citi interesenti, kas vēlas izstrādāt un iesniegt projektu programmā „Jaunatne darbībā”, var pieteikties uz Jaunatnes starptautisko programmu aģentūras organizēto semināru 2013.gada 5. aprīlī par jauniešu apmaiņas un jauniešu iniciatīvas projektu iesniegumu (e-formu) aizpildīšanu Eiropas Savienības programmā „Jaunatne darbībā”. Seminārs notiks Eiropas Savienības mājā, 2.stāvā, Aspazijas bulvārī 28, Rīgā, sākums plkst. 11:00 - par jauniešu apmaiņas projektiem, plkst. 13:30 - par jauniešu iniciatīvas projektiem. Papildu informācija un konsultācijas EDIC Austrumlatgalē vai pie **Ilutas Stepanovas**, tālrunis: +371 67356, e-pasts: iluta.stepanova@jaunatne.gov.lv

Vecāku komiteju, dažādu metodisko apvienību, nodaļu un organizāciju vadītāji un vadošie speciālisti līdz 28. martam var pieteikties bezmaksas Mācību braucieniem uz kādu no Eiropas Savienības (ES) dalībvalstīm, lai gūtu jaunu pieredzi, apmainītos ar idejām un rastu jaunus risinājumus savas valsts izglītības sistēmas pilnveidei. Vienīgais nosacījums: **jāpārvalda kāda svešvaloda vismaz ikdienas saziņas līmenī.**

Mācību braucienu katalogs atrodams te:
http://www.cedefop.europa.eu/EN/Files/4123_en.pdf Papildu informācija un konsultācijas EDIC Austrumlatgalē vai pie **Baibas Sermuliņas**, tālrunis: 67814329, e-pasts: baiba.sermulina@viaa.gov.lv

Uzņēmējdarbības un ražošanas jomā strādājošie, kā arī mazie un vidējie uzņēmumi, biznesa inkubatori un organizācijas var saņemt finansiālu atbalstu mācību vizišu, stažēšanās un sadarbības tīklu veidošanai Ziemeļvalstu un Baltijas valstu reģionā (Somijā, Zviedrijā, Norvēģijā, Dānijā, Islandē, Latvijā, Igaunijā, Lietuvā). Konkursa kārtībā izvēlētajiem programmas dalībniekiem tiks atlīdzināti 70% no ceļa, uzturēšanās un apdrošināšanas izdevumiem.

Pieteikšanās termiņš – 2013. gada 5. aprīlis. Papildu informācija un konsultācijas EDIC Austrumlatgalē vai pie **Kārļa Valtera**, tālrunis 67213231, 26344758, e-pasts: business.industry@norden.lv

INTERESANTI

EIRO UN MANA LABKLĀJĪBA

Eiro ieviešana nozīmē vairāk investīciju – ražošanas un darbvietu

AA Euro ieviešana kalpos par apliecinājumu spēcīgi ekonomikai un paredzamai valsts politikai, tādējādi valrojot Latvijas pievilcību investoru acīs.

AA Augstāki valsts kredītreitings nozīmē drošāku investīciju vidi un lielāku investoru uzstību.

AA Investīcijas – ekonomikas attīstība: radītas jaunas darbvietas, īstenoti lieli projekti, sākta maza uzņēmumu darbība.

CITU VALSTU PIEREDZE

Igaunija ātrvalstu tiešo investīciju apjoms uzņēmumos eiro ieviešanas laikā ir audzis gandrīz 3x straujāk nekā tajā pašā laikā Latvijā.

2x Gada laikā, kopš Igaunijā ir eirozona, valstī iepuldināto investīciju apmērs ir dubultojies: 420 milj. EUR 2010 vs 857 milj. EUR 2011.gadā.²

AA Igaunijas reitings līdž ar eiro (gadu pirms un pēc eiro ieviešanas) kāpa par 3 pakāpēm. Arī Latvijā redzami jau pirmie soļi – virzība uz eiro un tā ieviešana ļaus kāpt Latvijas kredītreitingiem.

Slovākijā eiro ieviešana ilgtermiņā nodrošināja ievērojami straujāku investīciju apmēru pieaugumu pēc krīzes nekā vidēji ES.

Eiro ir uzticama valūta

FAKTS Euro ir viena no divām lielākajām pasaules valūtām. To lieto arvien vairāk uzņēmumu un cilvēku, arī Latvijā.

FAKTS Aptuveni 25% no pasaules finanšu rezervēm tiek uzglabātas eiro valūtā.

FAKTS Latvijas ledzstvotāji un uzņēmumi uzticas eiro:
- gandrīz puse naudas tiek noguldīta eiro;
- vairāk nekā 80% kredītu ir eiro;
- 60% ārējo norēķinu par precēm un pakalpojumiem tiek veikti eiro.

FAKTS Ekonomikas nestabilitātes brīžos Latvijas ledzstvotāji steidz mainīt savu naudu uz eiro, zaudējot daļu privāto līdzekļu.

CITU VALSTU PIEREDZE

Euro zonas spēcīgākais valstis ir ieguldījūšas un ieguldīja lielu darbu un līdzekļus, lai eiro pastāvētu, jo tas ir tām visai ES līdzvgs projekts.

Ar eiro iegūstam lielāku ietekmi un piederību ES kodolam

EE Līdz ar eiro ieviešanu pieaug Latvijas ietekme ES.

Iegūsim iespēju piedalīties lēmumu pieņemšanas procesā laikā, kad tiek bōvēts ES un EZ nākotnes modelis.

Kļōsim piederīgi ES valstu kodolam, nevis perifērijai.

CITU VALSTU PIEREDZE

Piemēram, Igaunijā kā eirozonas dalzvalsts ieguvusi lielāku līdzdalzību kopzā lēmumu pieņemānā.

Euro – stabilitāte un drošība krīzes periodā

US Pašreizējā pasaulē līdzvgs ar drošāk ir saimniekot lielam reģionam kā Eiropai ar vienu valūtu.

MT Eiropas Centrālā banka finanšu sistēmas drošības nolōkā atbalsta visas eiro zonas valstu bankas, kas nonākušas līvidzītātes grōtzbēs krzēs dēļ. Tādējādi saglabājas noguldzūmi un kredzēšana, un nav jāekonomē uz valsts budzēta rēzūna.

% Eurozonas valstis viena otrai atbalsta, jo ir cieši saistztas un atkarzgas viena no otras. Eurozonas valstis veido fondus (kā apdrošināšanas lēmākas), lai grōtzb brzēs var aizdot (uz procentiem) cita citai līdzekļus problēmu novērzānā. Tas ir daudz līdzvgs, nekā aizņemties no SVF.

US ASV nebūtu viena no pasaules ietekmzākajām ekonomikām, ja tajā bōtu 50 atzkrzgas valstis katram štātam.

MT "Bez eiro mums bōtu bankrots - ļaunāk kā Islandē. Euro mēs izglāba. Mūsu iepriekšējā valūta – Malas lira – bija stabila, taču nepasargāja valsti no ātrvalstu valūtas svārzstōām."²

%

- Slovākijā krzēs laikā aizņēms uz saldznōši līdzvgsim noteikumiem (4% gadā vai mazāk uz 10 gadiem)
- Somijā – 1.5% gadā uz 10 gadu vērtspapzriem;
- Vācijā – uz 1.2% gadā;
- Titkēr Latvijai finanšu tirgus krzēs laikā bija gatavs aizdot tikai par 10% vai vairāk % gadā, vai arī izmantot EK, SVF "ātras palzdzības" režzma aizdevumu.

CITU VALSTU PIEREDZE

Euro ieviešana- LATA DEVALVĀCIJAS RĒGA BEIGAS

„Devalvācijas rēgs biedz pašus un aizbiedz investorus no Latvijas! Tie ir neauglzi periodi, kas sastzdzina ekonomiku, rāzōšanu, tiek zaudēts laiks, ienākumi, darbvietas. Euro šo rēgu aizslauka.

Euro – mazāki maksājumi valsts parādā apkalpošanai

Pārejot uz eiro, procentos par valsts parādu turpmākos desmit gadus maksāsim vidēji par 90 miljoniem eiro gadā mazāk.

Euro ieviešanas dēļ cenas neaug

Eur 1,42

Cenu kontrolēli ir sagatavots eiro ieviešanas likumprojekts, kā arī „pziņgs” (godzgu tirdzōtāju uzstākšana) un „pāzaga” (kontrolē un sods).

Eur 1,42 Uz eiro plānots pāriet pēc Latvijas Bankas noteiktā kursa – 0,702804 lati par eiro. Cenas skaitzjos bōs lielākas, bet tieši tikpat reizu skaitzjos lielākas bōs arī algas, penszjas, pabalstz uc.

CITU VALSTU PIEREDZE

Neviens no 5 jaunajām eirozonas dalzvalstīm nav noteicis nozlmzgas cenu kāpums. Uz eiro pārzjas rēzūna cenas neaug vairāk par 0.2-0.3% (ieviešanas tehniskās izmākas), t.i. no 10 LVL tie ir 2-3 santzmmi.

Igaunijā eiro ieviešanas rezultātā cenu lzmēnis pazlēlznājās par 0,3%. Tas ir niēks saldznōnot ar globālu naftas vai pārtikas cenu kāpumu, kas cenām Igaunijā pēc eiro lika kāpt par 4-5%.

SALDZNŌNĀJUMS: mēnēsli ilgstōis lietus vai sausums Krievzjas tuzmos, izraisot pārtikas cenu pieaugumu pasaulē tirgus, radā daudz lielāku cenu kāpumu, nekā vienotas valūtas ieviešana.

Latu kredzti, pārzjot uz eiro, kļūs lētāki

Ekonomikas nestabilitātes brzēs latu lzmēs mēzda, uzkāpt debests. Rezultāts: latu kredztnēmzē izmēnēša maksājums brzēm pieauga pat 3 – 4 reizes, no 150 Lz lēz 500 Lz.

Patzēloties valūtas stabilitātei un samazinātlēm riskiem eiro kredztu lzmēs bōs zemākas kā latu lzmēs.

SVARZGI: apmainz VISUS latus. Euro pārzja NAV naudas reforma.

Visi lati tiks apmainzti - netiks zaudēts neviens lats!

Naudu Latvijas Bankā varēs apmainzti vienmēr – arī pēc desmit un vairāk gadiem. Pārzjas bankās - 6 mēnēsūs bez maksas.

Euro ieviešana nav saldznōnāma ar pārzju uz latiem - algas un uzlōzājumi nezaudēs savu vērtību.

Euro nenozīmē identztes zudumu

Latvijas eiro notez tautumēlitas simbols un Latvijas Republikas gērbonis.

2 Uz snu joslas divu eiro monētlā bōs Latvijas valsts himnas pirmā rinda

CITU VALSTU PIEREDZE

Ne vācizēli, ne franczēzi, ne Igaunijā nav zaudēzūši savu nacionālo identzti, aizstādzami markas, frankus un kronas ar eiro.

Ar Vātikānā ieviestais eiro nav mazinājis pundurvalsts identzti.

Dati: Latvijas Banka un Valsts Kase
Autors: Valsts kanceleja, 2012

Izmanto savas iespēzjas!

Tavus jautājumus un priekšlikumus uzklausīs:

Inta Rimšāne

Europe Direct informācijas centra
Austrumlatgalē vadītāja
Adrese: Rēzekne, Atbrīvošanas aleja 95,
3.stāvs, 33.kabinets
E:pasts: Inta.Rimsane@rdc.lv
Tel.: 64607177

Ilona Skorodihina

Europe Direct informācijas centra
Austrumlatgalē koordinatore Preiļos
Adrese: Preiļi, Kārsavas 4
E:pasts: ilona.skorodihina@preilubiblioteka.lv, ilona1973@inbox.lv
Tel.: 65381228; 26819391

Madara Ļaksa

Europe Direct informācijas centra
Austrumlatgalē vadītājas asistente
Adrese: Rēzekne, Atbrīvošanas aleja 95,
3.stāvs, 31.kabinets
E:pasts: Madara.Laksa@rdc.lv
Tel.: 26531297, 64607198

Velta Popa

Europe Direct informācijas centra
Austrumlatgalē koordinatore Preiļos
Adrese: Preiļi, Kārsavas 4
E:pasts: veltapopa@inbox.lv
Tel.: 65381230; 29991263

Benita Ivdre

Europe Direct informācijas centra
Austrumlatgalē koordinatore Preiļos
Adrese: Preiļi, Kārsavas 4
E:pasts: preilubiblioteka@inbox.lv
Tel.: 65381230; 29991263

Ina Rusiņa

Europe Direct informācijas centra
Austrumlatgalē koordinatore Preiļos
Adrese: Preiļi, Kārsavas 4
E:pasts: preilubiblioteka@inbox.lv
Tel.: 65381231; 28661351

Ina Cabule

Europe Direct informācijas centra
Austrumlatgalē koordinatore
Krāslavā
Adrese: Krāslava, Diķu 5
E:pasts: icabule@inbox.lv
Tel.: 29978738

Inta Kušnere

Europe Direct informācijas centra
Austrumlatgalē koordinatore Ludzā
Adrese: Ludza, Stacijas 41
E:pasts: biblio@ludzasbiblio.lv
Tel.: 65781194

Valentīna Magidas

Europe Direct informācijas centra
Austrumlatgalē koordinatore Krāslavā
Adrese: Krāslava, Diķu 5
E:pasts: valentina_m@apollo.lv;
krasbibl@apollo.lv
Tel.: 65624096

Irēna Andžāne

Europe Direct informācijas centra
Austrumlatgalē koordinatore Ludzā
Adrese: Ludza, Stacijas 41
E:pasts: biblio@ludzasbiblio.lv
Tel.: 65781194

Informatīvo biļetenu veidoja Europe Direct
Informācijas centra Austrumlatgalē komanda un atbalstītāji.